



## Nové možnosti rozvoje vzdělávání na Technické univerzitě v Liberci

Specifický cíl A2: Rozvoj v oblasti distanční výuky, online výuky a blended learning

NPO\_TUL\_MSMT-16598/2022



## Společný blok oborových didaktik I. – úvod do problematiky obecné didaktiky



Financováno  
Evropskou unií  
NextGenerationEU



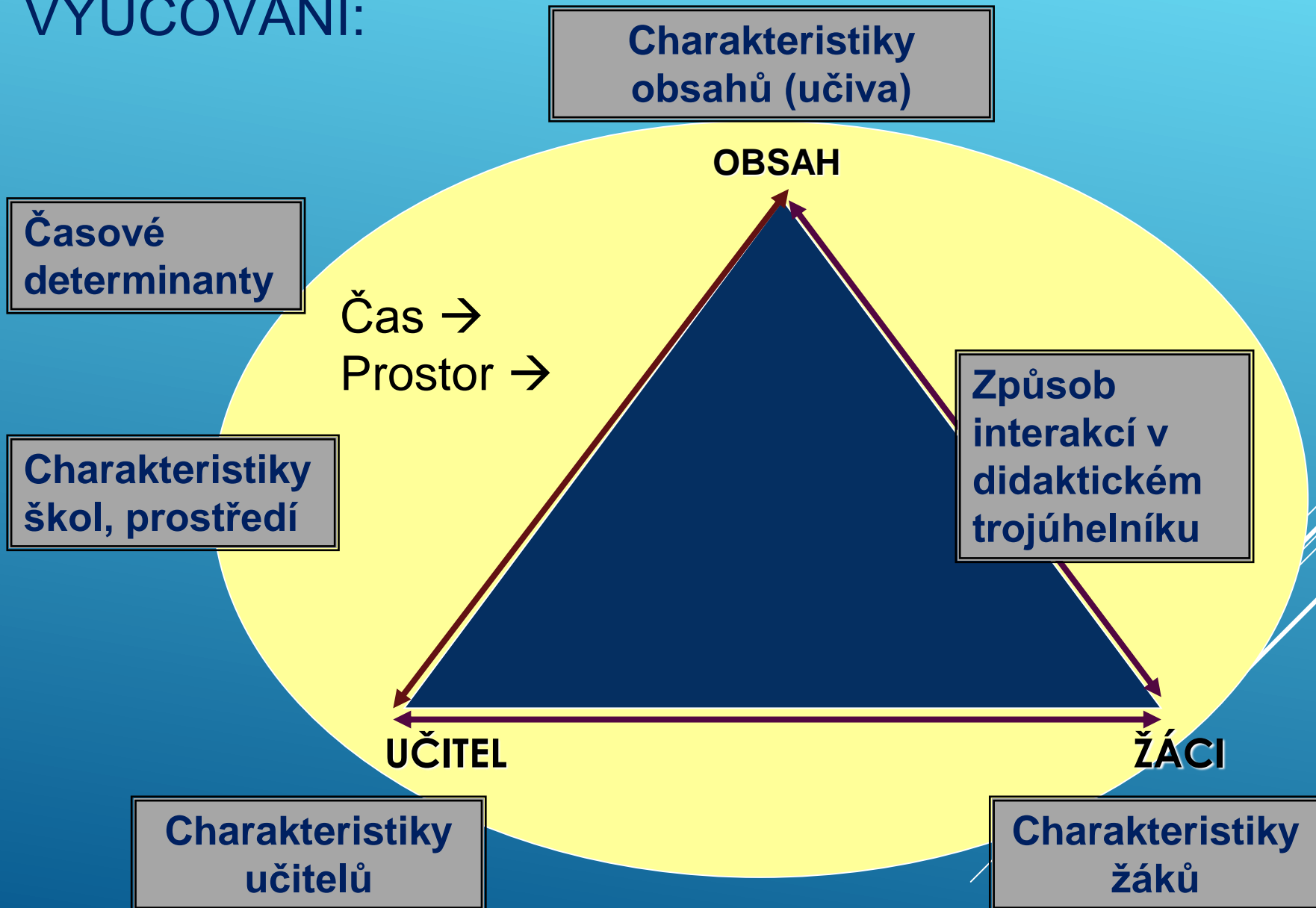
Národní  
plán  
obnovy

MSMT  
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,  
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

# DETERMINANTY VYUČOVÁNÍ

tj. podmínky, které ovlivňují průběh a výsledky vyučování a učení,  
vymezují hranice možností výchovně-  
vzdělávacího působení

# DETERMINANTY VYUČOVÁNÍ:

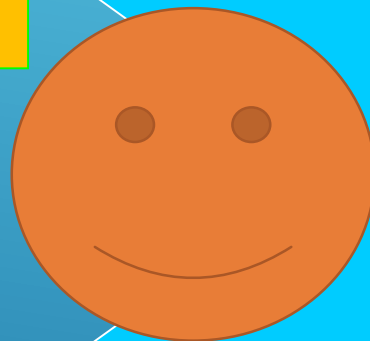


# CHARAKTERISTIKY ŽÁKA:

**věk, pohlaví,  
tělesná konstituce,  
zdravotní stav**

**fyzické**

**psychické**



**VÝCHOVA  
A VZDĚLÁVÁNÍ**

## **kognitivní**

(inteligence, nadání,  
styly učení, tzv.  
Bernsteinův jazykový  
kód apod.)

**afektivní** (postoje,  
motivace, aspirace)

**temperament,  
povahové vlastnosti**

**sociální**

**materiální  
podmínky**

**sociokulturní a socioekonomické  
prostředí, vzdělanostní úroveň rodiny,  
hodnoty a životní styl rodiny**

Přečtěte si **texty J. Průchy** (ke stažení v internetových archivech časopisů *Pedagogika* a *Pedagogická orientace*) a písemně odpovězte na 6 otázek k jednomu z těchto dvou textů dle svého výběru. Vypracovaný pracovní list odešlete v úložišti pro úkol pod touto prezentací.

Názvy článků:

- ▶ Průcha J. Sociální nerovnosti ve vzdělávání. *Pedagogika*, č. 3/2003
- ▶ Průcha J. Sociální nerovnosti v českém školním vzdělávání. *Pedagogická orientace*, č. 1/2006

Odkazy na články zde:

- ▶ <http://pages.pedf.cuni.cz/pedagogika/?p=1945&lang=cs>
- ▶ <https://journals.muni.cz/pedor/article/view/988>

*Po přečtení článků dokážete objasnit pojmy sociokulturní / socioekonomické prostředí (rodiny), vysvětlit problematiku Bernsteinova jazykového kódu a jeho vlivu (a vlivu sociálního prostředí) na školní úspěšnost žáka, dovíte se také, jak funguje autoreprodukce vzdělávání jako jeden z činitelů ovlivňujících vzdělávací možnosti žáka*

# CHARAKTERISTIKY UČITELŮ

- ▶ osobnostní (zdravotní stav, temperament, socioekonomické prostředí...)
- ▶ profesní (kvalifikace, zkušenosti, kompetence, vyučovací styl ... *preferenční postoje vůči žákům – haló efekt, kauzální atribuce, Pygmalion efekt, modifikace učiva, preference k obsahům*)

# STYL VÝUKY

(BLÍŽKOVSKÝ, KURELOVÁ, KUČEROVÁ 2000)

Činnosti, postoje	Učitelé, kteří používají činnost vždy nebo často (v%)		
	ČR	Slovensko	Polsko
vyučuji podle učebnice	88,7	95,5	84,5
převládá výklad u tabule	73,9	78,1	<b>39</b>
žáci pracují i ve dvojicích a skupinách	50,7	74,9	63,5
přísné vedení hodiny	<b>61,3</b>	57	25
demokratický přístup je důležitý	<b>54,2</b>	98,8	97,5

Mění se postoje učitelů?

BLÍŽKOVSKÝ, Bohumír, Stanislava KUČEROVÁ a Milena KURELOVÁ. *Středoevropský učitel na prahu učící se společnosti 21.století*. Praha: Konvoj, 2000. ISBN 80-85615-95-9.



# CHARAKTERISTIKY OBSAHŮ (UČIVA)

- ▶ kurikulární programy a jejich vlastnosti (cíle, struktura učiva, rozsah, obtížnost, didaktické ztvárnění učiva)
- ▶ učebnice a další didaktické prostředky



# CHARAKTERISTIKY ŠKOL, PROSTŘEDÍ

- ▶ materiální stránka (škola, učebna)
  - ▶ klima školy, třídy (lidský faktor)
- 

# ČASOVÉ DETERMINANTY



- ▶ (časová dotace, rozvržení času, umístění předmětu v rozvrhu, využití času)
- ▶ *plánovaný, realizovaný, využitý, aktivní čas*

100%

83%

38% - 74%

17% - 32%  
(tj. 3,5min – 20min.)